

D.O. Saimaa ohjeistus

sujuva hakuprosessi, hakukriteeristö ja sisäinen viestintä

Sisältö

Merkin tavoitteet ja historia	3
D.O. Saimaa verkosto	7
Arviointiraati	12
Sisäinen viestintä	14
Logojen käytön ohjeistus	15
Työnjako ja vastuut	16

1 Merkin tavoitteet ja historia

Mikä on D.O. Saimaa?

Designation of Origin Saimaa eli D.O. Saimaa on Suomen ensimmäinen alueellinen alkuperä- ja laatumerkki. Se myönnetään tuotteille ja raaka-aineille, jotka on valmistettu Saimaan alueella ja jotka täyttävät niille asetetut korkeat laadulliset, alueelliset ja gastronomiset vaatimukset.

D.O. Saimaa -merkki kertoo myös kestävästä tuotannosta sekä positiivisesta vaikutuksesta alueen kulttuuriin ja elinvoimaisuuteen. D.O. Saimaa -merkittyjä tuotteita tai raaka-aineita käyttävät kuluttajat, ravintolat ja jälleenmyyjät tietävät tekevänsä paitsi herkullisen, myös eettisen ja vastuullisen valinnan.

Saimaa tunnetaan Suomessa ja maailmalla

Saimaa on Suomen kansainvälisesti tunnetuimpia ja arvostetuimpia brändejä. D.O. -merkki on Euroopassa tunnettu kirjainyhdistelmä, ja D.O. Saimaa -merkki tuotteessa kertoo niin kansainvälisille matkailijoille kuin paikallisille kuluttajillekin, että tuote tulee Saimaalta ja että se on laadukas ja puhdas.

D.O. Saimaa verkosto ja jälleenmyyjät liputtavat paikallisen ja korkealaatuisen tuotannon puolesta.

D.O. Saimaa -merkki syntyi vuonna 2016

D.O. Saimaa -alkuperämerkki syntyi ruokamatkailutoimijoiden (Ilkka Arvola, Maisa Häkkinen, Heli Gynther ja Anna Grotenfelt-Paunonen) aloitteesta. Aluksi muodostettiin kuuden henkilön tiimin, joka ideoi merkkiä, loi kriteerit ja hakumenettelyt sekä päätti graafisen ilmeen. Merkkiä hallinnoi Etelä-Savon maakuntaliitto ja ruokamatkailua sekä alkuperämerkkiä kehitetään mm. hankerahoituksella.

Tavoitteena ja lähtökohtana:

- ◇ nostaa puhtaan, laadukkaan ja lähellä tuotetun ruuan arvoa
- ◇ vahvistaa alueen ruokamatkailuprofiilia
- ◇ kehittää hallinnollisesti kevyt, mutta luotettava merkki viestimään alueen korkeatasoisesta ruokatuotannosta ja elintarvikkeista
- ◇ edistää mahdollisesti tuotteiden pääsyä EU-nimisuojat tuotteiksi
- ◇ luoda helppo ja joustava hakuprosessi

Aluksi alkuperämerkkiin kuului vain elintarviketuotteet, jonka jälkeen merkki on kehittynyt:

- ◇ Vuonna 2017 luotiin toinen kategoria, eli design- ja taidekäsiyötuotteet
- ◇ Vuonna 2021 luotiin kolmas kategoria, eli ravintoloiden yhteistyöverkosto
- ◇ Vuonna 2023 alkuperämerkin kategoriat yhdistettiin D.O. Saimaa yritysverkostoksi, joka näyttäytyy kuluttajalle yhtenäisenä kokonaisuutena. Sisäisesti design vaihdettiin alueelliseksi käsiyötuotteeksi ja kriteerejä kevennettiin raaka-aineen alkuperän eli "saimaalaisuusasteen" osalta.

D.O. Saimaa -alkuperämerkin tavoitteet

1. Merkki tekee laadukkaan lähiruuan näkyväksi
2. Merkki tuo lisäarvoa asiakkaille ja kuluttajille: viestii laadusta, alkuperästä ja vastuullisuudesta
3. Merkki tuo lisäarvoa tuottajille: erottaa tuotteet kilpailijoista ja liittää Saimaa-brändin tuotteen markkinointiin
4. Merkki tuo lisäarvoa ravintoloille: nostaa ruuan vahvemmin Saimaan matkailuvaltiksi myös kansainvälisille asiakkaille
5. Merkki tuo lisäarvoa alueelle ja sen matkailulle

100% hyvää Saimaan seudulta.

2 D.O. Saimaa verkosto

D.O. Saimaa -merkityt tuotteet ovat läpäisseet tiukan seulan

D.O. Saimaa verkostoon kuuluu yli 60 yritystä. D.O. Saimaa -alkuperämerkin ansainneet tuotteet ovat paitsi korkealaatuisia ja herkullisia, myös koko Saimaan seudun elinvoimaisuuden rakentajina ensiarvoisen tärkeitä tekijöitä. Siksi D.O. Saimaa -alkuperämerkin saavat vain ne yritykset ja tuotteet, jotka täyttävät vaaditut kriteerit sekä läpäisevät arviointiraadin tiukan seulan.

Kuluttajille viestitään yhtenäisesti vain D.O. Saimaa verkostosta, mutta sisäisesti hakukriteerit ovat erilaiset tuottajille ja jatkojalostajille, käsityötuotteille ja We Support -ravintoloille. Seuraavilla sivuilla on tarkemmin esitelty yhteistyöverkoston kriteerit sekä muut hakuprosessin oleelliset seikat, jotka jokaisen D.O. Saimaa -alkuperämerkin parissa työskentelevän henkilön on hyvä tietää.

D.O. Saimaa -merkin soimuskausi on jatkuva, liittymismaksu:

- ◇ D.O. Saimaa alkuperämerkki: 200 €
- ◇ D.O. Saimaa We Support: 0 € (käyttävät tuotteita)

100% hyvää Saimaan seudulta.

Tuottajat ja jatkojalostajat *(Producer and Processor)*

D.O. Saimaa -tuotteiden tarkoin valikoituun joukkoon kuuluu ainutlaatuisia makuelämyksiä mm. viinien, kalan, lihan, viljatuotteiden, yrttien, juustojen ja marjojen parissa. Tuottajia ja jatkojalostajia on yli 30 kpl.

Hakukriteerit elintarvike- ja ruokatuotteille:

- ◇ Tuote tai raaka-aine tuotettu, käsitelty ja jalostettu Saimaan alueella (n. 100 km Saimaan vesistöstä)
- ◇ Korkealaatuinen valmistusprosessi: jäljitettävyyden, avoimuuden ja korkea laatu
- ◇ Gastronomisten kriteerien täytyminen: tuoreus, puhtaus, sesonginmukaisuus, lajike- ja rotumerkinnät, viljelyyn ja/tai eläinten ruokintaan liittyvät tiedot
- ◇ Yhteiskuntavastuullisten kriteerien täytyminen: aluetaloudelliset vaikutukset ja sopimuskäytännöt
- ◇ Kestävän kehityksen mukainen valmistusprosessi: ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys
- ◇ Merkkiä voi hakea myös yksittäiselle tuotteelle

Merkkiä voi hakea ympäri vuoden osoitteessa dosaimaa.fi/hae. Hakijan tulee ladata pdf-lomake, täyttää se huolella ja toimittaa sähköpostitse pdf:nä kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@esavo.fi.

Päätöksen D.O. Saimaa -merkin myöntämisestä tekee Etelä-Savon maakuntaliiton nimeämä asiantuntijaraati. Päätös merkin myöntämisestä tehdään perustuen kokonaisvaltaiseen harkintaan. Jokainen hakija saa raadilta palautteen perusteluineen, riippumatta hakemuksen hyväksymisestä.

Käsityötuotteet *(Handcrafts)*

Uniikkeja käsityötuotteita Saimaan seudulta. D.O. Saimaa -tuotemerkki on tae paikallisesta osaamisesta, korkeasta laadusta ja ympäristövastuullisuudesta. Merkki antaa alueen design- ja taidekäsityön ammattilaisille mahdollisuuden erottautua laadulla ja paikallisuudella. Samalla se liittää tuotteet osaksi Saimaan markkinointia. Käsityöyrityksiä on 4 kpl.

Hakukriteerit käsityötuotteille:

- ◇ Joko tuote on suunniteltu/valmistettu Saimaan alueella tai tuotteen raaka-aine on Saimaan alueelta (n. 100 km Saimaan vesistöä)
- ◇ Tuotteen valmistaa alansa ammattilainen, jolla on valmistukseen kaupallinen intressi
- ◇ Tuote on sarjassa tai piensarjassa valmistettava monistettava taideteos, design- tai taidekäsityötuote
- ◇ Kestävän kehityksen mukainen valmistusprosessi
- ◇ Yhteiskunnallisten kriteerien täyttyminen

Merkkiä voi hakea ympäri vuoden osoitteessa dosaimaa.fi/hae. Hakijan tulee ladata pdf-lomake, täyttää se huolella ja toimittaa sähköpostitse pdf:nä kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@esavo.fi.

Päätöksen D.O. Saimaa -merkin myöntämisestä tekee Etelä-Savon maakuntaliiton nimeämä asiantuntijaraati. Päätös merkin myöntämisestä tehdään perustuen kokonaisvaltaiseen harkintaan. Jokainen hakija saa raadilta palautteen perusteluineen, riippumatta hakemuksen hyväksymisestä.

Ravintola *(We Support)*

D.O. Saimaa tuotteita käyttävä ravintola voi saada hakemuksesta käyttöönsä D.O. Saimaa We Support -merkin käyttöoikeuden. Tämä on asiakkaille merkki siitä, että yritys panostaa kestäväan kehitykseen ja että asiakas tietää saavansa ainutlaatuisia makuelämyksiä, joita muut eivät välttämättä pysty tarjoamaan. Ravintola-verkostoon kuuluu yli 30 ravintolaa. Yritys sitoutuu myös vastaamaan Etelä-Savon maakuntaliiton vuosittaiseen kyselyyn D.O. Saimaa -tuotteiden käytöstä ja ostoista.

Vaatimukset D.O. Saimaa -merkittyjen tuotteiden ja raaka-aineiden käytölle:

Viiden tähden We Support -ravintola käyttää vähintään viittä D.O. Saimaa -tuotetta tai raaka-ainetta säännöllisesti. Kolmen tähden We Support -ravintola käyttää vähintään kolmea D.O. Saimaa -tuotetta tai raaka-ainetta säännöllisesti. Yhden tähden We Support -ravintola käyttää vähintään yhtä D.O. Saimaa -tuotetta tai raaka-ainetta säännöllisesti.

Merkkiä voi hakea ympäri vuoden osoitteessa dosaimaa.fi/hae. Hakijan tulee ladata pdf-lomake, täyttää se huolella ja toimittaa sähköpostitse pdf:nä kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@esavo.fi.

Päätöksen D.O. Saimaa -merkin myöntämisestä tekee Etelä-Savon maakuntaliiton nimeämä asiantuntijaraati. Päätös merkin myöntämisestä tehdään perustuen kokonaisvaltaiseen harkintaan.

3 Arviointiraati

Päätöksen D.O. Saimaa -merkin myöntämisestä tekee Etelä-Savon maakuntaliiton nimeämä kokeneista ja arvovaltaisista asiantuntijoista koostuva arviointiraati. Raati tekee päätöksen D.O. Saimaa -merkin myöntämisestä hakemuksen, mahdollisen tilavierailun (tuottajat ja jatkojalostajat) sekä teams-kokouksen perusteella. Jokainen hakija saa raadilta palautteen perusteluineen riippumatta hakemuksen hyväksymisestä.

Arviointiraadilla on asiantuntijuutta ruoka- ja käsityöalaan ja kohdeyritykseen tutustuvat sellaiset henkilöt, joilla on ammattiosaamista ko. alaan. Arviointiraadin kokoonpanoa tarkastellaan kahden vuoden välein (seuraava 2025). Näin taataan kokemuksen ja valintanäkemyksen jatkuminen sekä raadin osaamisen ja näkemyksen uudistuminen.

Arviointiraadin jäsenet ovat nimetty verkkosivustolle ja puheenjohtajan sähköpostiosoite on esillä.

Sitoutuneisuutta pidetään yllä vuosittaisten koulutusten avulla.

Arviointiraadin kokoonpano, koulutus ja toiminta 2023–2025

Arviointiraadin kokoonpano:

- ◇ Puheenjohtaja:
  - ◇ Marjo Särkkä
- ◇ Muut jäsenet:
  - ◇ Taina Harmoninen, Seppo Toivonen, Heikki Kähkönen, Petri Lappalainen, Sanna Lento-Kemppi, Pauliina Rundgren, Anu-Anette Varho ja hankkeen/Etelä-Savon maakuntaliiton edustaja.

2023

- ◇ Verkostotapaaminen Bistro Holvi 21.9.2023

2024

- ◇ Arviointiraadin sisäinen workshop
  - ◇ Vuosikello – sovitaan arviointikokoukset kalenteriin teams –kokouksina (2-3 / kausi), arviointikäynnit näiden mukaan
  - ◇ Miten kehitetään arviointeja
    - ◇ Pystyykö arvioinnin tekemään teams –kokouksena ilman tilavierailua
- ◇ Koulutus maakuntastrategia, Saimaan matkailustrategia

2025

- ◇ Eläinlääkäri
  - ◇ Mikäli tilakäynnit ovat edelleen mukana niin sisältö mihin seikkoihin on kiinnitettävä huomiota esim. sika- tai nautatilalla

4 Sisäinen viestintä

Alkuperämerkin piirissä oleville yrityksille järjestetään erilaisia tilaisuuksia verkostoitumiseen sekä mahdollisuus antaa kehitysehdotuksia. Arviointiraadille järjestetään vuosittaisia koulutuksia (esim. eläinlääkärin puheenvuoro tai maakuntastrategian esittely)

Viestinnän tehtävät, kun uusi yritys tulee D.O. Saimaa -merkin piiriin:

- ◇ Uuden yrityksen tiedot -lomakkeen täyttöpyyntö (yritysesittely, sitaatti, kuvat, logo), joka löytyy osoitteesta: dosaimaa.fi/ohjeet, voi linkittää suoraan yritykselle
- ◇ D.O. Saimaan -verkkosivuille tietojen päivitys sekä sosiaalisessa mediassa nosto uusista yrityksistä
- ◇ D.O. Saimaa We Support tähti -sertifikaatin postitus
- ◇ Yhteenveto-excelin ylläpito (tuottajat, jatkojalostajat, käsityö sekä ravintolat)
- ◇ Sähköpostitse, puhelimitse ja kasvotusten yhteydenpito ja/tai tiedottaminen tarpeen mukaan

5 Logon käytön ohjeistus

Kun yrityksen tuotteille on myönnetty D.O. Saimaa -alkuperämerkki, sitoutuu yritys käyttämään D.O. Saimaa -logoa niiden tuotteiden etiketeissä, jolle merkki on myönnetty. Merkin tulee olla näkyvässä myös myyntipaikoissa, joten tuotteiden jälleenmyyjät tulee ohjeistaa käyttämään D.O. Saimaa -merkkiä.

Kun ravintolalle on myönnetty We Support -merkin käyttöoikeus, voi yritys käyttää myönnetyn tähtiluokituksen mukaista merkkiä markkinoinnissa ja näkyvyydessä D.O. Saimaa -tuotteiden osalta. Logo saa käyttää vain sellaisten ruokatuotteiden yhteydessä, jossa on D.O. Saimaa -alkuperämerkin raaka-aineita ja/tai jatkojalosteita.

Jos merkin väärinkäyttöä havaitaan, antaa Etelä-Savon maakuntaliitto huomautuksen yritykselle. Jos väärinkäyttöä ei korjata huomautuksista huolimatta, voidaan yritys poistaa D.O. Saimaa verkostosta ja liittymismaksua ei palauteta.

6 Työnjako ja vastuut

TAVOITETILA:

D.O. Saimaa -alkuperämerkin hakuprosessi

D.O. Saimaa prosessin kehittäminen -hanke

Hakuprosessin kokonaiskesto max. 2 kuukautta:

TAVOITETILA:

D.O. Saimaa We Support -verkoston hakuprosessi

D.O. Saimaa prosessin kehittäminen -hanke

Hakuprosessin 1–4 vaiheiden kokonaiskesto 1 kuukausi:

